

Evropský průmysl v květnu značně ožil

V květnu došlo v evropském průmyslu ke značnému oživení. Zatímco meziročně průmyslová produkce zůstává cca o pětinu nižší, meziměsíčně posílila o 11,4 %. To znamená, že v porovnání se „standartní dobou“, vyrábíme výrazně méně, nicméně v porovnání s dobou, kdy byly ekonomiky nejvíce omezeny (březen/duben), produkce narůstá. To lze interpretovat tak, že pokles zpomaluje a odráží se ode dna, což naznačují i předstihové indikátory PMI.

Průmyslová produkce v květnu v EU meziměsíčně vzrostla o 11,4 %. Oproti stejnému měsíci před rokem nicméně klesla (kalendářně očištěné údaje) o 20,5 %. Německo, které je pro nás v důsledku provázanosti ekonomik nejdůležitější, pak kleslo o 23,1 % (za 1. Q -7,0 %). Další velké ekonomiky taktéž klesly, a sice Itálie o 20,3 %, Francie o 24,0 % a Spojené království o 19,9 %. V celé EU nevykázala růst jediná země, nejvíce poklesly Slovensko a Maďarsko.

Neméně důležitou informací je **vývoj v automobilovém sektoru. Ani zde však zprávy nejsou příliš optimistické.** V EU automobilový průmysl meziročně v květnu klesl (kal. oč. data) o 55,1 %, v eurozóně o 55,4 % a v Německu o 53,6 %. Německý/evropský automobilový průmysl klesá již delší období. Z počátku za jeho poklesy stála do značné míry špatná kondice čínského automobilového trhu, který po téměř dvouletém klesání začíná růst. **Nicméně současně dramatické poklesy jsou způsobeny koronavirem,** respektive vládními nařízeními, které měly zamezit jeho šíření. Není bez zajímavosti, že země s nejvyššími poklesy průmyslové produkce jako celku, Slovensko (-33,5 %) a Maďarsko (-27,6 %), patří mezi 5 zemí s největším podílem automobilového průmyslu na zaměstnanosti.

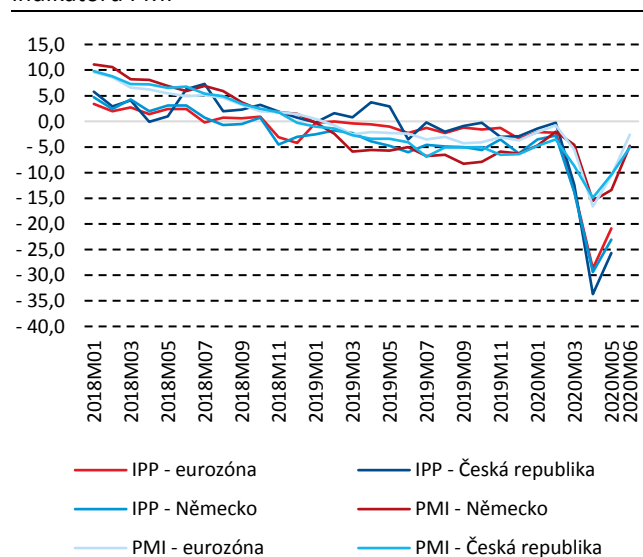
Aktuální data ukazují, že **nízká diverzifikace ekonomiky,** resp. přebujelost jednoho sektoru, **je velmi riziková.** Největší problém spatřujeme ve značné procykličnosti automobilového sektoru, která je ovšem logická (v době konjunktury se firma/domácnost snáze rozhodne ke koupi auta, než v období zvýšených nejistot, mezi které „doba koronavirová“ rozhodně patří). Jen dodejme, že pokles automobilového sektoru byl dán zejména **nabídkovým šokem** (uzavřením výrobních závodů), zatímco **poptávkový šok** může přijít se zpožděním, např. v důsledku růstu nezaměstnanosti a z toho plynoucího poklesu kupní síly.

Jelikož řada českých firem dodává své výrobky do evropských/německých automobilek, tak nás nemohou překvapit poslední, tzn. květnová, čísla, kdy **tuzemský průmysl jako celek meziročně klesl (kalendářně očištěná data) o 25,7 % a automobilový průmysl dokonce o 45,2 %.**

Následující vývoj je velmi obtížné predikovat. Na přelomu května/června se zdálo, že máme v ČR (v souvislosti s COVID-19) to nejhorší za sebou, nicméně v posledních době se objevují lokální ohniska nákazy. V řadě zemí počty nakažených rostou a např. Spojené státy hlásí nejvyšší denní přírůstky za celou dobu pandemie. Nicméně **je velmi pravděpodobné,** že k tak silným ekonomickým **restrikcím** (ze strany vlády) se již **přístupovat nebude,** a to ani ve velmi špatné epidemiologické situaci. Důvod je jednoduchý, ekonomické náklady by byly až příliš vysoké.

Zdroj: EUROSTAT, ČSÚ, www.acea.be, MPO

Vývoj průmyslové produkce (IPP) a předstihových indikátorů PMI



Zdroj: ČSÚ, EUROSTAT, graf MPO

Z DOMOVA

Krise zvýšila zájem o stavební spoření

Stavební spořitelny poskytly v pololetí úvěry za 31,4 miliardy korun, meziročně o 30 procent více. Zároveň uzavřely 264 tisíc nových smluv o stavebním spoření, což je meziroční nárůst o 10 procenta. „Stavební spoření se podobně jako před desetiletím za finanční krize opět ukazuje jako velmi odolný nástroj a stabilizátor v obtížných ekonomických dobách,“ uvedl tajemník Asociace českých stavebních spořitelien Jiří Šedivý. „V případě úvěrů byla loňská srovnávací základna nízko, tak jsme dvojciferný růst předpokládali. Ale nárůst počtu uzavřených smluv o desetinu je po výborném roce 2019 a za okolností pandemických opatření až nečekaně dobrým výsledkem,“ dodal.

Zdroj: www.e15.cz

V Česku ubylo zaměstnanců z ciziny

V Česku ubylo za posledního čtvrt roku po nástupu koronavirové krize 42 400 zahraničních zaměstnanců. Na konci června firmy či instituce v ČR zaměstnávaly 602 500 cizinců. Podle údajů nejvíc zaměstnaných lidí z ciziny bylo v ČR loni v říjnu, a to téměř 649 700. Zhruba tři pětiny zahraniční síly tvoří lidé z Evropské unie. Zatímco unijních zaměstnanců od března ubylo o procento, cizinců ze států mimo EU o 15 %. ČR byla od 12. března kvůli koronavirové nákaze přes dva měsíce v nouzovém stavu. Řada lidí ze zahraničí se vrátila do vlasti. České úřady v cizině přestaly přijímat a vyřizovat žádosti o víza i o zapojení do programů k získání zahraničních sil. Hospodářská komora už dříve uvedla, že firmy potřebují, aby se nábor co nejdříve obnovil.

Zdroj: www.lidovky.cz

ZE ZAHRANIČÍ

OPEC čeká příští rok rekordní růst poptávky po ropě

Poptávka po ropě by se příští rok mohla v celém světě zvýšit o rekordních sedm milion barelů denně, přispěje k tomu hlavně oživení globální ekonomiky po koronavirové pandemii. Celková poptávka ale i přes tento růst zůstane pod úrovní roku 2019. Vyplývá to z pravidelného výhledu, který dnes zveřejnila Organizace zemí vyvážejících ropu (OPEC). Prognóza

počítá s tím, že příští rok se neobjeví žádné riziko, které by způsobilo pokles. Zpráva naopak předpokládá, že se nemoc covid-19 podaří dostat pod kontrolu, zejména ve velkých ekonomikách.

Ceny ropy letos prudce klesly, neboť poptávka po ropě se propadla asi o třetinu, když vlády ve snaze zastavit šíření covidu-19 nařídily karanténní opatření a omezily vycházení. Od května OPEC a jeho spojenci v čele s Ruskem, skupina nazývaná OPEC+, snížili těžbu v úhrnu téměř o deset milionů barelů denně (to odpovídá zhruba desetina globální poptávky), aby podpořili její ceny. Těžba v zemích, jako jsou Spojené státy, Norsko a Kanada, se také snížila, i když tyto země nebyly součástí dohody skupiny OPEC+ o snížení těžby.

Zdroj: www.patria.cz

Čínská ekonomika ve druhém čtvrtletí vzrostla

Čínská ekonomika ve druhém čtvrtletí ožila z koronavirového šoku. Hrubý domácí produkt (HDP) se v meziročním srovnání zvýšil o 3,2 procenta, což bylo více, než čekali analytici. V prvním čtvrtletí ekonomika naopak klesla o rekordních 6,8 procenta kvůli omezením, která měla zabránit šíření nemoci covid-19. K oživení přispěla stimulační opatření, jejichž cílem je zmírnit šok z koronavirové krize, uvedla agentura Reuters. "Je to hodně příběh oživení vedený vládními stimuly, které jsou zaměřené hodně na stranu průmyslu. Spotřebitelé zůstávají velmi obezřetní." Další údaje ukázaly, že průmyslová výroba v červnu meziročně stoupla o 4,8 procenta a zaznamenala růst třetí měsíc za sebou. Čínská ekonomika však stále není mimo nebezpečí, protože spotřeba i investice stagnují.

Zdroj: www.patria.cz

Fed s protivirovým záchranným kruhem přifukuje tržní bubliny

Pokus amerického Fedu odrazit hospodářskou krizi v důsledku koronavirové nákazy podněcuje poněkud frivolní chování na amerických kapitálových trzích, napsala agentura Reuters. Aby Fed nadále zajišťoval likviditu, slíbil neomezené nákupy finančních aktiv. Rozvaha mu nabobtnala z únorových 4,2 bilionu USD na současných 7 bilionů USD. I když velká

většina těchto nákupů byla omezena na americké státní dluhopisy a cenné papíry podpořené hypotékami, příslib Fedu podpořit trh s firemním dluhem stačil na to, aby nastartoval šáňku po dluhopisech a akciích. „COVID-19 se nyní k trhům vztahuje inverzně. Čím horší COVID-19 je, tím víc se trhům daří, protože Fed přijde se stimuly. To je tím, co pohání trhy,“ uvedl Andrew Brenner, šéf divize zahraničního pevného výnosu v NatAlliance.

Zdroj: www.patria.cz

ECB vyčkává. Sazby ani podpůrný program se nemění

Evropská centrální banka (ECB) v souladu s očekáváním úrokové sazby nezměnila. Hlavní refinanční sazba zůstává na 0,0 %, depozitní na -0,5 %, krajní záůjční na +0,25 %. Po sérii mimořádných opatření na podporu ekonomiky zasažené koronavirovou krizí se banka zaměřuje na kontrolu přijatých kroků. ECB bude pokračovat v nákupech aktiv na základě protivirového programu PEPP v celkovém balíku 1,35 miliardy EUR. Čisté nákupy ve starším programu nákupů aktiv (APP) budou pokračovat měsíčním tempem 20 miliard EUR spolu s nákupy v dodatečném dočasném balíku 120 miliard EUR do konce roku. Zotavování je podle šéfky ECB Lagardeové v počáteční fázi, avšak je nerovnoměrné. Ve třetím čtvrtletí se očekává oživení růstu, ale rychlost a rozsah jsou nejisté a rizika jsou vychýlena ke spodní straně.

Zdroj: www.patria.cz

Prodeje osobních automobilů v EU+UK za červen

V červnu bylo v EU a UK zaregistrováno celkem 1 095 099 osobních automobilů, o 24,3 % méně než před rokem. Největší propad prodeje vykazovalo Německo (-104 959), následované Velkou Británií (-78 044), Španělskem (-47 862) a Itálií (-39 855 ks). Za leden-červen se prodeje propadly o 39,7 % na 4 935 051 aut. Z hlediska značek v EU 27 (bez UK) si polepšil VW Group, který se podílel na 26 % všech prodaných osobních automobilech, i přes skoro 35% pokles prodeje na 1,1 mil. ks. Druhá je PSA s 15,7 % podílem, třetí Renault Group s 11,5% podílem a čtvrtý Hyundai Group s 6,9 % podílem.

Zdroj: www.acea.be

Zpřísnění úvěrových standardů u tuzemských bank pokračuje

Navzdory výraznému snížení měnověpolitických sazeb ČNB a programům COVID na podporu úvěrové expanze došlo ve 2. čtvrtletí 2020 k plošnému zpřísnění úvěrových standardů bank napříč všemi segmenty úvěrového trhu. Došlo rovněž k poklesu poptávky po úvěrech, a to jak u nefinančních podniků, tak i domácností. Bankovní trh pro 3. čtvrtletí plošně signalizuje nárůst očekávaných úvěrových ztrát ve všech segmentech úvěrového trhu.

Z aktuálního „Šetření úvěrových podmínek bank“ zpracovaného ČNB vyplývá, že prakticky všechny banky vlivem rostoucích rizik v souvislosti s narušením ekonomické aktivity vyvolané pandemií koronaviru zpřísnily úvěrové standardy u **úvěrů nefinančním podnikům**. Zpřísnění standardů pro čerpání úvěrů je diferencované a kulminuje se zejména v odvětvích, která jsou pandemií koronaviru nejvíce postižená (služby, cestovní ruch, doprava a automobilový průmysl). Zhruba třetina bankovního trhu očekává i pro 3. čtvrtletí další zpřísnění úvěrových standardů. Poptávka podniků po úvěrech se ve 2. čtvrtletí snížila (v rozsahu 34 % čistého tržního podílu), a to zejména v důsledku utlumených fixních investic a také fúzí, akvizic a restrukturalizací podniků. Naopak se zvýšila potřeba provozního financování podniků.

U **úvěrů domácnostem na bydlení** rovněž došlo z důvodu nejisté ekonomické situace v budoucnu ke zpřísnění standardů u většiny bank (72 % čistého tržního podílu). Pokles poptávky po úvěrech v tomto segmentu indikovala zhruba polovina bankovního trhu. Ve 3. čtvrtletí zhruba čtvrtina bankovního trhu očekává další zpřísnění úvěrových standardů a zhruba polovina trhu předpokládá pokles poptávky po úvěrech na bydlení. U **spotřebitelských úvěrů domácnostem** došlo k téměř plošnému zpřísnění úvěrových standardů a propadu poptávky.

Obava z hluboké recese a nárůstu nevykonných úvěrů je hlavním důvodem zpřísnujících se úvěrových standardů i klesající poptávky firem i domácností po úvěrech. Slabá poptávka je patrná i na objemech prostředků poskytnutých v rámci programů COVID¹, kdy k 3. červenci bylo podle statistiky ČNB čerpáno celkem 10,75 mld. Kč. Co do objemu úvěrů je větší zájem podniků i domácností po odložení splátek úvěrů. Ke stejnému datu byl v rámci zákonného moratoria schválen odklad splátek úvěrů pro nefinanční podniky ve výši 132 mld. Kč a pro domácnosti ve výši 152 mld. Kč. Jinými slovy, firmy i domácnosti vlivem nejisté budoucnosti preferují restrukturalizaci již stávajícího dluhu před čerpáním nových úvěrů, a to i přes skutečnost, že jsou s garancí státu.

Zdroj: MPO, ČNB

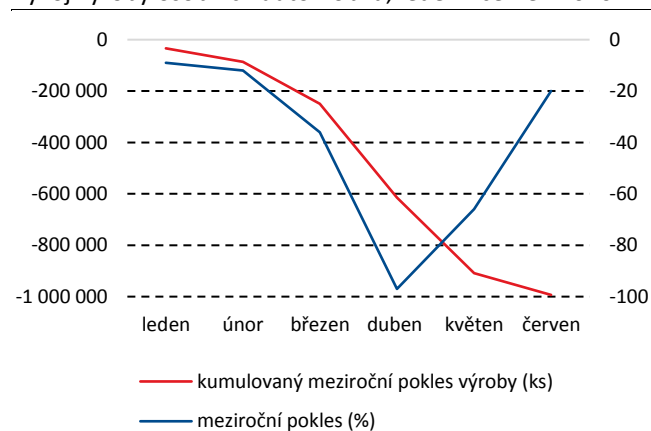
Německý automobilový průmysl tlumí svůj propad

Německá asociace automobilového průmyslu (VDA) zveřejnila statistiky za výrobu a prodeje osobních automobilů za první pololetní letošního roku. Největší meziroční propad výroby byl v dubnu, kdy bylo vyrobeno pouze necelých 12 tis. OA (meziročně -97 %). V květnu a červnu došlo ke zlepšení situace, ale i tak meziroční výroba v těchto měsících byla o 66 resp. o 20 % nižší. Za první pololetní bylo v Německu vyrobeno 1,49 mil. OA, což je meziročně o 40 % méně. Export meziročně klesl o 40 % na 1 107 000 kusů. Za poklesem výroby stojí z necelých 75 % propad prodeje na zahraničních trzích.

Z hlediska registrací nových automobilů v Německu bylo v červnu prodáno 221 tis. aut (meziročně -32 %). Za období leden-červen bylo prodáno 1,21 mil. kusů (meziročně -35 %). Automobilka Škoda se stala šestou nejprodávanější značkou s 71 868 prodanými vozidly (meziročně se prodeje snížily o 33 %). Škoda Octavia obsadila 9. místo, stejně tak jako Škoda Citigo v kategorii elektromobilů.

Zdroj: www.vda.de, www.best-selling-cars.com

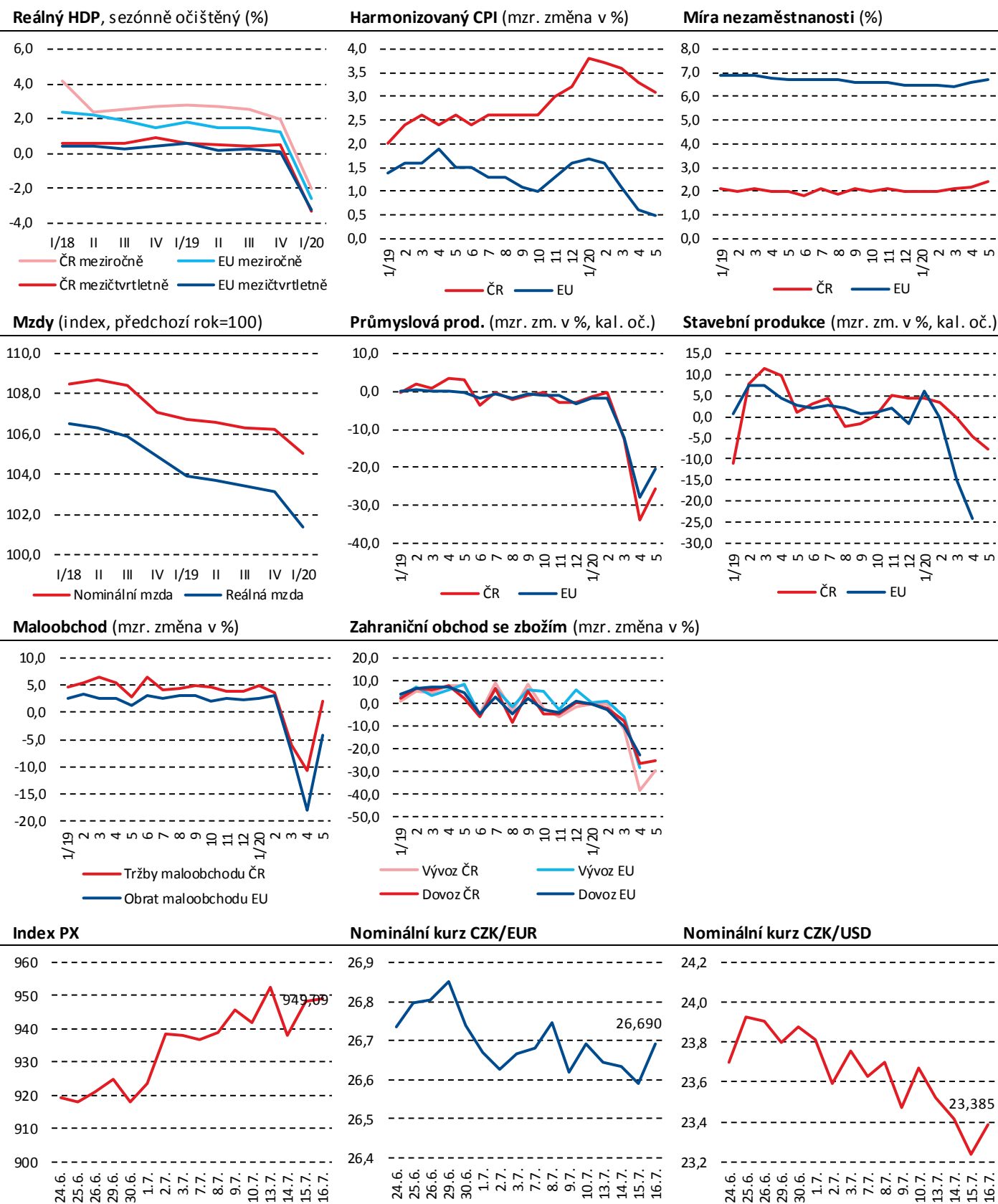
Vývoj výroby osobních automobilů, leden - červen 2020



Zdroj: www.vda.de, www.best-selling-cars.com, graf MPO

1 Jde o programy COVID II, COVID Praha, COVID III a COVID EGAP.

Makroekonomická situace v ČR a EU27



Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO